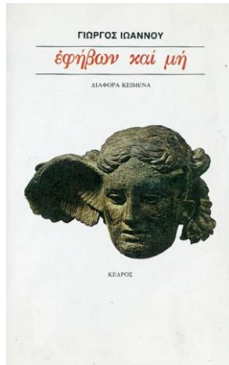

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

«Να ᾿σαι καλά,δάσκαλε!», Γιώργος Ιωάννου

Α.ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ:

1) Διαβάστε το κείμενο στις σελίδες 32-36 του σχολικού βιβλίου της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ή στο : <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL105/229/1684,5374/> .

2) Γιώργος Ιωάννου: (1927-1985)

Ο Γιώργος Ιωάννου (ψευδώνυμο του Γιώργου Σορολόπη) γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Πέρασε τα μαθητικά του χρόνια στη Θεσσαλονίκη και κατά τη διάρκεια του ελληνοϊταλικού πολέμου στη Χαλκιδική και την Αθήνα. Σπούδασε φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο (1947-1950), όπου διετέλεσε και βοηθός καθηγητής στην έδρα Αρχαίας Ιστορίας (1954). Από το 1956 και ως το 1971 εργάστηκε ως φιλόλογος σε διάφορα -ιδιωτικά και δημόσια- σχολεία της Ελλάδας και στη Βεγγάζη της Λιβύης. Το 1971 μετατέθηκε σε αθηναϊκό γυμνάσιο και λίγο αργότερα στο Υπουργείο Παιδείας, όπου παρέμεινε ως το τέλος της ζωής του. Από το 1978 ως το 1982 κυκλοφόρησε το περιοδικό **Φυλλάδιο** με δική του επιμέλεια και συγγραφή κειμένων. Η πρώτη του εμφάνιση στο χώρο της λογοτεχνίας σημειώθηκε το **1954 με την ποιητική συλλογή Ηλιοτρόπια**. Ασχολήθηκε με την πεζογραφία, το θέατρο, το δοκίμιο, το χρονογράφημα, τις μεταφράσεις αρχαιοελληνικών κειμένων και τη λαογραφία. Πήρε μέρος σε ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές και δημοσίευσε κείμενά του στον περιοδικό και ημερήσιο τύπο. Τιμήθηκε με το **Α' Κρατικό Βραβείο Διηγήματος (1979) για το έργο του: Το δικό μας αίμα**. Το έργο του Γιώργου Ιωάννου τοποθετείται στη μεταπολεμική ελληνική λογοτεχνία και πηγάζει από τις προσωπικές εμπειρίες του συγγραφέα από την εποχή της γερμανικής κατοχής, της εθνικής αντίστασης και του εμφυλίου στην Ελλάδα (από το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου).

Το διήγημά μας περιέχει πολλά αυτοβιογραφικά στοιχεία ,αφού ο Ιωάννου υπηρέτησε στη Μέση Εκπαίδευση και ασχολήθηκε με τη συγκέντρωση και μελέτη των δημοτικών τραγουδιών. Γνωρίσματα του έργου του είναι: η απλή καθημερινή γλώσσα, ο μελαγχολικός ,κάποιες φορές, και ειρωνικός τόνος, η διάθεση του αφηγητή για στοχασμό.

3) Διήγημα: Μαζί με τη νουβέλα και το μυθιστόρημα, το διήγημα είναι ένα από τα τρία βασικά είδη της αφηγηματικής πεζογραφίας. Το πρώτο χαρακτηριστικό ενός διηγήματος είναι η συντομία του .Αυτή η συντομία οδηγεί στο δεύτερο βασικό χαρακτηριστικό του διηγήματος, που είναι ένας συνδυασμός λιτότητας και πυκνότητας, τόσο στη γλώσσα(λιτότητα εκφραστικών μέσων..) όσο και στο περιεχόμενο.

Συγκεκριμένα, ο μύθος, η ιστορία δηλαδή που αφηγείται ένα διήγημα, επικεντρώνεται συνήθως γύρω από ένα βασικό γεγονός, με έναν κεντρικό ήρωα.. Στην παραδοσιακή του μορφή παρουσιάζει όλα τα χαρακτηριστικά που συνήθως συναντάμε στην πεζογραφία: αληθοφάνεια, συγκεκριμένο χρόνο και τόπο, θέματα από την καθημερινή ζωή.

Για τις τεχνικές αφήγησης διαβάστε στο:
<http://filologikaek.blogspot.gr/2018/02/blog-post.html> .

4) Συζητήστε στην τάξη για τη **σημασία του όρου «λαϊκή παράδοση»** (=τα λαϊκά δημιουργήματα, ο πολιτισμός μας που αποτελεί κληρονομιά μας, δηλαδή η γλώσσα, τα ήθη, τα έθιμα, τα δημοτικά τραγούδια, τα παραμύθια, οι παροιμίες, τα κάλαντα, τα κτίσματα, το ντύσιμο, οι χοροί, οι γιορτές, τα πανηγύρια, οι θρησκευτικές παραδόσεις και ό,τι μάς έχει παραδοθεί από παλαιότερες εποχές).

Θεόφιλος

5) **«Σχολείο εργασίας»:** ή αλλιώς **«Σχολείο Dewey»**, ιδρύθηκε από τον ίδιο τον Dewey (Αμερικανό φιλόσοφο, ψυχολόγο και εκπαιδευτικό) στο Σικάγο (1897) για να εφαρμόσει σε αυτό το σχολείο-εργαστήριο (σχολείο ζωής, αυτενέργειας) τις παιδαγωγικές του θέσεις. Ο Dewey πίστευε στην εξελικτική ανασυγκρότηση της κοινωνίας μέσα από την εκπαίδευση των μικρών μαθητών, με αποτέλεσμα να θεωρεί ότι η σχολική ζωή πρέπει να οργανωθεί πάνω σε κοινωνική βάση, όπου το σχολείο θα μετατρέπεται σε τόπο συνεργασίας, επικοινωνίας, συναναστροφής, ομαδικής εργασίας και ενεργού συμμετοχής.

6α) Ποιο **πρόβλημα της εποχής** στην οποία γράφτηκε θίγεται στο κείμενο; Εξακολουθεί αυτό να υπάρχει και σήμερα; Πού οφείλεται; **β)** Είναι σημαντικό για το μέλλον ενός λαού να διατηρεί τη λαϊκή του παράδοση (λαϊκός πολιτισμός);

Β.ΔΡΑΣΕΙΣ (χωριστείτε σε ομάδες και μοιραστείτε τις ερωτήσεις):

1) Να εντοπίσετε στο κείμενο ένα χωρίο με αφήγηση (ποιος αφηγείται;) και ένα με περιγραφή (τι περιγράφει;). Θυμηθείτε τα χαρακτηριστικά της αφήγησης και της περιγραφής.

2) Ποια χαρακτηριστικά είχε η **μέθοδος διδασκαλίας** (σχολείο εργασίας) **του φιλόλογου** του διηγήματος; Ποια είναι η γνώμη σας γι' αυτήν; Να τη συγκρίνετε με το άλλο μοντέλο σχολικής διδασκαλίας που αναφέρεται στο διήγημα.

3) Διαβάστε με προσοχή τη **δεύτερη παράγραφο** του κειμένου. Τι περιλαμβάνει ο όρος λαϊκός πολιτισμός, σύμφωνα με αυτήν;

4) α) Να χωρίσετε το κείμενο σε **νοηματικές ενότητες** και να δώσετε τίτλο σε καθεμία. β) Να γράψετε στο τετράδιό σας τα **θεματικά κέντρα** του διηγήματος.

5) Σχολιάστε το περιεχόμενο των παρακάτω φράσεων-προτάσεων του κειμένου: α) Ο καθηγητής μάς έλεγε πως αυτά τα πατρογονικά έχουν μεγάλη σημασία β) Μας έκανες και ξεφοβηθήκαμε. Εμείς, εδώ, ντρεπόμασταν ως τα τώρα για τα τραγούδια μας και τα εθίματά μας. Μας έλεγαν πως είναι παλιατσαρίες και πως, αφού δεν τα τραγουδούν στις ντισκοτέκ, δεν θα 'ναι καλά γ)...το πρόσωπό του έγινε κάπως αγριωπό και απόμακρο σαν να 'βλεπε στα βάθη έναν σιχαμερό εχθρό, κάποιο τέρας δ) «Δεν είναι μυστήριο δάσκαλε. Η πολιτεία είχε κάνει έτσι το παιδί αυτό. Όχι μόνο να μην ξέρει το λαϊκό πολιτισμό, αλλά ούτε να μπορεί καν να τον μάθει. Και το ξανάκανε, δυστυχώς, όταν το ξαναπήρε».

6) Το διήγημα βασίζεται σε μια **αντίθεση**: Αθήνα(πολιτεία)-ελληνική επαρχία. Ποια στοιχεία υπάρχουν μέσα στο κείμενο σε σχέση με τον λαϊκό πολιτισμό που στηρίζουν αυτήν την αντίθεση; Λάβετε υπ' όψη σας και τη δυσκολία του αφηγητή να συγκεντρώσει το λαογραφικό υλικό.

7) Περιγράψτε την **προσωπικότητα του καθηγητή** εντοπίζοντας τα σημεία του διηγήματος όπου φαίνεται αυτή.

8) α) Ποια είναι η **γλώσσα** του κειμένου; β) Ποιες **τεχνικές αφήγησης** χρησιμοποιεί ο Ιωάννου στο κείμενό του; γ) Να εντοπίσετε πέντε **εκφραστικά μέσα** (μεταφορές, παρομοιώσεις, εικόνες, ασύνδετα σχήματα, ειρωνεία.....).

9) **φύτρα, πατρογονικός, παράδοση**: να βρείτε ομόρριζες (απλές ή σύνθετες) των παραπάνω λέξεων του κειμένου και να τις γράψετε στο τετράδιό σας.

ντισκοτέκ

δημοτικός χορός

προβολέας με σλάιντς

παραδοσιακό σπίτι

(ΦΩΤΗΣ ΜΠΑΖΑΚΑΣ, ΓΡΕΒΕΝΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΣΤΟΛΕΣ)

Γ.ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

1) Να αφηγηθείτε στην τάξη με συντομία **το περιεχόμενο** του κειμένου και να εκφράσετε με δικά σας λόγια **τα μηνύματα** που θέλει να μεταδώσει ο συγγραφέας.

2) Δώστε έναν δικό σας **τίτλο** στο διήγημα.

3) Να αναλάβετε **τον ρόλο του φιλολόγου** του διηγήματος και να μιλήσετε στους μαθητές σας για την αξία του λαϊκού πολιτισμού. (δραματοποίηση) ή τον **ρόλο του αφηγητή** και να πείτε στους συμμαθητές σας πώς νιώθετε για τη «μικρή πονηρία σας» προσπαθώντας να τη δικαιολογήσετε.

4) **Ζωγραφίστε** μια σκηνή που σας εντυπωσίασε από το κείμενο ή γράψτε ένα **ποίημα** χρησιμοποιώντας και δέκα λέξεις που θα επιλέξετε από το κείμενο.

5) Μιλήστε για τις εμπειρίες σας σχετικά με το ποια είναι τα προσωπικά ενδιαφέροντα και η στάση ζωής που υιοθετούν οι σύγχρονοι έφηβοι. Πώς αντιλαμβάνονται την ελληνική παράδοση ή πώς συμμετέχουν οι ίδιοι σε αυτήν;

6) **Αναζητήστε τραγούδια** που σχετίζονται με τη λαϊκή μας παράδοση και σας συγκινούν, όταν τα ακούτε ή τα διαβάζετε. Δικαιολογήστε τα συναισθήματα αυτά. (Ακούστε κάποια από αυτά στο: <http://filologikaek.blogspot.gr/2018/02/blog-post.html>).

7) Ακούστε το τραγούδι του Αττίκ που αναφέρεται στο διήγημα. Γιατί ο καθηγητής αντέδρασε στην επιλογή αυτού του τραγουδιού από τον μαθητή και του είπε ότι δεν κατάλαβε «απολύτως τίποτα»; (<http://filologikaek.blogspot.gr/2018/02/blog-post.html>)